

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Απριλίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1377

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 13022

Ειδικό Πρόγραμμα Χορήγησης Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, ΔΕΥΑ και Συνδέσμων ΟΤΑ: σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων, έλεγχος πορείας υλοποίησης των έργων, όροι και δικαιολογητικά χορήγησης των δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τρόπος απόδοσης του προϊόντος των δανείων, διαδικασία και δικαιολογητικά για την αποπληρωμή των δανείων από το ΠΔΕ και λοιπά ζητήματα διαχείρισης προγράμματος.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ -
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ -
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τη διάταξη του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 (Α' 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής...».

2. Τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α' 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)».

3. Τις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α' 87) για τη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

5. Τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 (Α' 113) «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρ/κων και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις», την υπ' αριθμ. 34/13-1-2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί «έγκρισης της υπ' αριθμ. 3427/22-12-2011 απόφασης του Δ.Σ. του Τ.Π. και Δανείων με την οποία προσδιορίζονται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που εντάσσονται στον εμπορικό κλάδο του Ταμείου» (Β' 55) και την υπ' αριθμ. 2/23510/0094/9-4-2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κανονισμός του Τ.Π. και Δανείων» κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 3965/2011.

6. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα».

7. Το π.δ. 147/2017 (Α' 192) Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

8. Το π.δ. 142/2017 (Α' 181) Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών.

9. Το π.δ. 141/2017 (Α' 180) Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών.

10. Το π.δ. 125/2016 (Α' 210) περί Διορισμού Υπουργών Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών.

11. Το π.δ. 123/2016 (Α' 208) σχετικά με τη σύσταση και μετονομασία Υπουργείων.

12. Το π.δ. 95/1996 (Α' 76) Οργανισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

13. Την υπ' αριθμ. Υ29/09.10.2015 (ΦΕΚ 2168 Β') απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων

στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Γεώργιο Χουλιαράκη».

14. Την υπ' αριθμ. Υ197/16.11.2016 (Β' 3722) απόφαση ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης Αλέξανδρο Χαρίτση.

15. Την υπ' αριθμ. 134453/23.12.15 (Β' 2857) κοινή υπουργική απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274.26.09.2014 - ΦΕΚ 2573 Β')».

16. Την από 16-2-2018 Εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

17. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί, βρίσκεται εντός των υφιστάμενων ορίων 2018 και ΜΠΔΣ και δεν θα ξεπεράσει συνολικά τα δύο δισεκατομμύρια ευρώ (2.000.000.000,00 €), αποφασίζουμε:

Την εφαρμογή Ειδικού Προγράμματος Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, ΔΕΥΑ και Συνδέσμων ΟΤΑ με την ονομασία «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» (εφεξής Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ») και ειδικότερα το σκοπό, τα κριτήρια αξιολόγησης έργων, τη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης και το σύστημα διοίκησης και διαχείρισης του Προγράμματος, τους όρους και τα δικαιολογητικά χορήγησης των δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τον τρόπο απόδοσης του προϊόντος των δανείων, τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την αποπληρωμή των δανείων από το ΠΔΕ, όπως καθορίζονται στα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρο 1 ΣΤΟΧΟΙ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Βασικοί στόχοι του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» είναι: α) η οικονομικά βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη, β) η βελτίωση των βασικών υποδομών των δήμων γ) η εξυπηρέτηση των κατοίκων στους τομείς των περιβαλλοντικών έργων, της προσπελασιμότητας με υποδομές αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και προστασίας από φυσικές καταστροφές και δ) η άρση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, στο πλαίσιο επίτευξης του κατωτέρω σκοπού.

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η κατασκευή έργων και προμήθεια εξοπλισμού στους τομείς ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικής προστασίας, αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές, αποκατάστασης Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), αγροτικής οδοποιίας και ανέγερσης ή αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων.

3. Η συνολική διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος είναι η περίοδος 2018-2022, με δυνατότητα παράτασης.

Άρθρο 2 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης και οι Σύνδεσμοι ΟΤΑ.

2. Περιοχή παρέμβασης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» είναι όλη η χώρα.

Άρθρο 3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» είναι:

- α) Η βελτίωση των υποδομών των δικτύων ύδρευσης.
- β) Η βελτίωση των βασικών περιβαλλοντικών υποδομών και ιδίως αυτών της επεξεργασίας των λυμάτων.
- γ) Η αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) της χώρας με κάλυψη των υπολειπόμενων αναγκών για το σκοπό αυτό.
- δ) Οι υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας και αποκατάστασης ζημιών από φυσικές καταστροφές.
- ε) Οι δράσεις για την αποκατάσταση της αγροτικής οδοποιίας.
- στ) Οι δράσεις ανέγερσης ή/και αποκατάστασης δημοτικών κτιρίων.

Άρθρο 4 ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος για όλη τη διάρκεια εφαρμογής του θα ανέλθει μέχρι του ποσού των δύο δισεκατομμυρίων (2.000.000.000,00) ευρώ.

2. Η χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» πραγματοποιείται μέσω των επενδυτικών δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, συνομολογούνται με δανειακές συμβάσεις μεταξύ του δικαιούχου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και αποπληρώνονται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Εσωτερικών.

3. Η κάλυψη κάθε είδους εξόδων και λοιπών δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησης των δανείων γίνεται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Εσωτερικών, σε λογαριασμό που συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο «Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ».

Άρθρο 5 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1. Το Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» υλοποιείται από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Για την τεχνική, διοικητική και διαχειριστική υποστήριξη της υλοποίησης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», συστήνεται Τεχνική Γραμματεία, η οποία εδρεύει

στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και εποπτεύεται ως προς τον ρόλο της παρούσης απ αυτήν. Η Τεχνική Γραμματεία απαρτίζεται από:

α) Στελέχη της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής εκ των οποίων ένας ορίζεται ως συντονιστής.

β) Στέλεχος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ύστερα από πρόταση του Προέδρου του.

γ) Στελέχη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων της ΜΟΔ ΑΕ, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της.

Τα ανωτέρω μέλη ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

3. Έργο της Τεχνικής Γραμματείας είναι:

α) Η υποστήριξη της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, για τη διαχείριση του Προγράμματος, σύμφωνα με την παρούσα.

β) Η προετοιμασία των προσκλήσεων και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίηση τους.

γ) Η σύνταξη των αναγκαίων υποδειγμάτων (Τεχνικά Δελτία Έργου -ΤΔΕ-, Δελτίο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων Επιλογής, Δελτίο Παρακολούθησης Φυσικού - Οικονομικού αντικειμένου κλπ.) για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση των έργων του Προγράμματος.

δ) Η δημιουργία διακριτής ιστοσελίδας στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων(ΤΠΔ) και της ΜΟΔ ΑΕ προκειμένου να διασφαλίζεται, η επικοινωνία με τους δικαιούχους, η δημοσιότητα και η διαφάνεια της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ». Στην ιστοσελίδα στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών αναρτώνται πριν την τελική σύναψη των δανείων, τόσο οι όροι χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων(ΕΤΕπ) προς το ΤΠΔ, όσο και οι όροι χρηματοδότησης των Δήμων από το ΤΠΔ.

ε) Η συγκέντρωση των αιτημάτων των δικαιούχων για την ένταξη έργων στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», τα οποία υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών με συνημμένα τα Τεχνικά Δελτία Έργου (ΤΔΕ) και τα συνοδευτικά έγγραφα που ζητούνται από την πρόσκληση.

στ) Η παροχή πληροφόρησης και διευκρινίσεων επί του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» προς τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης των έργων του, καθώς και η παροχή υποστήριξης προς τους δικαιούχους σε ότι αφορά τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

ζ) Ο έλεγχος της πληρότητας και αρτιότητας των αιτημάτων για ένταξη των έργων στο Πρόγραμμα που κατατίθενται από τους δικαιούχους και η αξιολόγησή τους με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στις προσκλήσεις.

η) Η συγκέντρωση των Δελτίων Παρακολούθησης της υλοποίησης των έργων/ προμηθειών που συντάσσονται από τους δικαιούχους και η σύνταξη συνολικών αναφορών προόδου προς την Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

θ) Η μέριμνα για την παραγωγή ή/και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και οι χρηματοροές των έργων και των προμηθειών.

ι) Η υποστήριξη των δικαιούχων στην υποβολή αιτημάτων εκταμίευσης του προϊόντος δανείου για την πληρωμή των υποχρεώσεων των εγκεκριμένων έργων.

ια) Η διενέργεια κατόπιν εντολής της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής δειγματοληπτικών επιτόπιων επιθεωρήσεων των έργων προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των στοιχείων των Δελτίων Παρακολούθησης καθώς και η ορθή χρήση και σύννομη χρήση των ποσών που εκταμιεύονται προς τους δικαιούχους.

ιβ) Η σύνταξη των εκθέσεων παρακολούθησης και ολοκλήρωσης των έργων και του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» και η υποβολή τους στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Οι κύριες ενέργειες υποβολής προτάσεων, ένταξης έργων και παρακολούθησης της εφαρμογής του Προγράμματος δύναται να πραγματοποιούνται μέσω εφαρμογής πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών.

5. Η τεχνική γραμματεία, για την εκτέλεση του έργου της, δύναται να αναθέτει συγκεκριμένα πακέτα εργασίας αρμοδιότητας της στην ΜΟΔ Α.Ε., ως φορέα υποστήριξης.

6. Η τεχνική και μηχανογραφική υποστήριξη της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και της Τεχνικής Γραμματείας για την υλοποίηση του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» δύναται να παρέχεται από την ΕΕΤΑΑ ΑΕ.

Άρθρο 6

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΡΓΩΝ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

1. Βασικά κριτήρια για την επιλογή των έργων είναι η σκοπιμότητα, ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας των προτεινόμενων έργων, η ωριμότητα υλοποίησης, η ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.

2. Στις προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», που εκδίδονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και συνυπογράφονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, εξειδικεύονται η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και τα έντυπα και δικαιολογητικά που απαιτούνται (Τεχνικά Δελτία Έργων, αποφάσεις συλλογικών οργάνων κ.λπ.), η ανάλυση των κριτηρίων επιλογής, η προτεραιοποίηση των αναγκών, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Τα αιτήματα ένταξης των έργων στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» υποβάλλονται από τους δυνητικούς

δικαιούχους στη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την πρόσκληση.

4. Οι φορείς που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια αναθέτουσας αρχής για την σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων και προμηθειών, κατά το άρθρο 44 του ν. 4412/2016, στο αίτημα για την ένταξή τους στο Πρόγραμμα, οφείλουν να προβλέπουν την ανάληψη των καθηκόντων της αναθέτουσας αρχής από τεχνική υπηρεσία άλλου φορέα. Το αίτημα θα συνοδεύεται από την σύμφωνη γνώμη του φορέα που αναλαμβάνει τα καθήκοντα. Στην απόφαση ένταξης για τα αιτήματα αυτά θα υπάρχει σχετική πρόβλεψη.

5. Η υποβολή των αιτημάτων από τους φορείς για την ένταξη στο Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» πραγματοποιείται με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων τους, οι οποίες λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών και δεσμεύουν μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης τον δικαιούχο για τη συνολόγηση του επενδυτικού δανείου. Στις δανειακές αυτές συμβάσεις πρέπει να περιλαμβάνεται ρήτρα εκχώρησης εσόδων εκ μέρους του δικαιούχου προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε περίπτωση μη ορθής και σύννομης χρήσης των πόρων του προγράμματος, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 8 της παρούσας.

6. Το φυσικό αντικείμενο των τεχνικών έργων ή προμηθειών καθώς και των αναγκαίων προμηθειών πρέπει να αφορά σε έργα με ολοκληρωμένο χαρακτήρα ή παρεμβάσεις που ολοκληρώνουν ημιτελή έργα και να προβλέπεται ο τρόπος λειτουργίας τους μετά το πέρας τους.

7. Η απόφαση ένταξης έργου στο Πρόγραμμα εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών με μέριμνα της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής και στηρίζεται στην αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής, όπως αυτά προσδιορίζονται στις προσκλήσεις.

8. Η απόφαση ένταξης αποστέλλεται από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να εγκριθεί από το Διοικητικό του Συμβούλιο η χορήγηση του δανείου και οι όροι συνολόγησης του.

Άρθρο 7
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ -
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την εκτέλεση των έργων και των προμηθειών, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, ακολουθούν τους εθνικούς κανόνες που τις διέπουν. Για τις τροποποιήσεις των συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους, τηρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, όπως ισχύουν εκάστοτε. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών και μελετών/υπηρεσιών πραγματοποιούνται με αποφάσεις του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου της αναθέτουσας αρχής με βάση την εθνική νομοθεσία.

2. Η υλοποίηση των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση ακολουθεί τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασίες για το είδος της δράσης και τον δικαιούχο.

3. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του δικαιούχου ή του φορέα που έχει αναλάβει καθήκοντα βάσει της παρ. 4 του άρθρου 6 της παρούσας.

4. Η Τεχνική Γραμματεία δύναται να ζητά πληροφορικά στοιχεία σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης του έργου προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή υλοποίηση του Προγράμματος.

5. Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής έργου/εγκατάστασης εξοπλισμού, ο δικαιούχος υποχρεούται να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρησή του, σύμφωνα με τον σκοπό που ορίζεται στην απόφαση ένταξης, για πέντε (5) έτη ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα εφόσον ορίζεται στην απόφαση ένταξης.

Άρθρο 8
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

1. Με τη σύναψη της δανειακής σύμβασης του δικαιούχου φορέα και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ορίζεται το τελικό ποσό χρηματοδότησης σύμφωνα με προσκομιζόμενη από το δικαιούχο σύμβαση ανάθεσης εκτέλεσης του έργου ή της προμήθειας. Το επιτόκιο, η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου καθώς και τα έξοδα του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου στην απόφαση έγκρισης του δανείου και δεν μπορούν να υπερβαίνουν αυτά που ισχύουν στα αντίστοιχα έργα του προγράμματος συγχρηματοδότησης ΕΤΕπ-ΤΠΔ. Κατά το στάδιο σύναψης των δανείων του ΤΠΔ με την ΕΤΕπ ζητείται από το ΤΠΔ η συμβουλευτική γνώμη του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους Ν.Π.Δ.Δ. (Ο.Δ.Δ.Η.Χ.) για τους όρους δανεισμού.

2. Οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτημα εκταμίευσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τη χορήγηση μέρους του δανείου που αφορά σε δαπάνες των εγκεκριμένων έργων τους, ως ακολούθως:

α) Με την υπογραφή σύμβασης αποδίδεται στον δικαιούχο ποσό ίσο με την προβλεπόμενη προκαταβολή, σύμφωνα με το υφιστάμενο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ως δικαιολογητικό της εκταμίευσης χρησιμοποιείται η υπογεγραμμένη σύμβαση με την επισήμανση της προκαταβολής που προβλέπεται για τον ανάδοχο.

β) Με την υποβολή από τον δικαιούχο κάθε εγκεκριμένου λογαριασμού/ πιστοποίησης/ τιμολογίου προμηθειών.

3. Για τις πληρωμές απαιτούνται ως δικαιολογητικά της εκταμίευσης τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 της κοινής υπουργικής απόφασης με ΑΠ 134453/23.12.2015 (Β' 2857), αναλογικά εφαρμοζόμενα.

4. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δύναται να ζητά πρόσθετα δικαιολογητικά που να τεκμηριώνουν τις εκταμιεύσεις του προϊόντος του δανείου προς τους δικαιούχους με την υποστήριξη της Τεχνικής Γραμματείας.

5. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων των δικαιούχων σύμφωνα με τις συνομολογηθείσες δανειακές συμβάσεις γίνεται από το ΠΔΕ του Υπουργείου Εσωτερικών, με μεταφορά ποσών στον λογαριασμό της παρ. 3 του άρθρου 4 της παρούσας. Η πληρωμή των ποσών που αντιστοιχεί στην εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πραγματοποιείται ανά εξάμηνο από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, με βάση αναλυτικά στοιχεία των οφειλόμενων δόσεων που αποστέλλονται από το Ταμείο παρακαταθηκών και Δανείων. Η πληρωμή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 της κοινής υπουργικής απόφασης 134453/23.12.2015 (Β' 2857) από την ανωτέρω Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων με βάση την συνομολογηθείσα δανειακή σύμβαση δικαιούχου και Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για τα εγκεκριμένα έργα του Προγράμματος δεν βαρύνει τον δικαιούχο με την επιφύλαξη της παρ. 7 του παρόντος άρθρου.

6. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μέσω του ΠΔΕ, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, δύναται να περιλαμβάνει ποσά για πρόωγη εξόφληση, ακόμα και εντός της περιόδου χάρητος, μέρους ή/και του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε δημοσιονομικές δυνατότητες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

7. Στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) Σε περιπτώσεις δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», όπως αυτό διαπιστώνεται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, την Τεχνική Γραμματεία ή ελεγκτικά όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

β) στην περίπτωση έργων που δεν είναι ολοκληρωμένα και λειτουργικά κατά τη λήξη του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας ή γ) στην περίπτωση που δεν τηρείται η υποχρέωση της παρ. 5 του άρθρου 7 της παρούσας εκδίδεται απόφαση απένταξης από το Πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», με εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, που κοινοποιείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η δανειακή σύμβαση καταγγέλλεται, η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων παύει να χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ και ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το σύνολο του ποσού που έχει εκταμιευθεί προς αυτόν από το συνομολογηθέν δάνειο, ανεξάρτητα

από τα ποσά που έχουν αποδοθεί από το ΠΔΕ για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων του. Στις περιπτώσεις αυτές ενεργοποιείται ο όρος της δανειακής σύμβασης περί εκχώρησης των μελλοντικών εσόδων του για την εξυπηρέτηση τυχόν βεβαιωμένων οφειλών του.

8. Τα ποσά των δανειακών υποχρεώσεων, που έχουν πληρωθεί από το ΠΔΕ, μετά την απένταξη του έργου, αποδίδονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στο ΠΔΕ ως έσοδο ή συμψηφίζονται με υποχρεώσεις άλλων δανείων.

Άρθρο 9 ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΩΝ, ΕΛΕΓΧΟΙ, ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

1. Οι δικαιούχοι συμπληρώνουν σε ετήσια βάση τυποποιημένα δελτία παρακολούθησης για την καταγραφή της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων τους και τα αποστέλλουν στην Τεχνική Γραμματεία.

2. Η Τεχνική Γραμματεία επεξεργάζεται τις εκθέσεις και υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση προόδου προς την Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής. Η Τεχνική Γραμματεία διατηρεί το δικαίωμα να ζητά από τους φορείς υλοποίησης πρόσθετες διευκρινίσεις ή λοιπές πληροφορίες, προκειμένου να αποκτή σαφή εικόνα για την πορεία υλοποίησης των δράσεων.

3. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, με βάση τις συγκεντρωτικές εκθέσεις, εισηγείται μέτρα για την εύρυθμη εξέλιξη της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ».

4. Πέραν των θεσμοθετημένων ελέγχων των δαπανών του Δημοσίου, στελέχη της Διεύθυνσης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών καθώς και μέλη της Τεχνικής Γραμματείας δύναται να προβαίνουν σε δειγματοληπτικές επιτόπιες επιθεωρήσεις των έργων προκειμένου να επιβεβαιώσει την ορθότητα των στοιχείων των δελτίων παρακολούθησης.

Άρθρο 10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ ΕΡΓΩΝ

1. Μετά την ολοκλήρωση των έργων, οι δικαιούχοι προβαίνουν σε ενέργειες κλεισίματος συντάσσοντας σχετική έκθεση, βάσει τυποποιημένου υποδείγματος, που αποστέλλεται στην Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής, υπόψη της Τεχνικής Γραμματείας.

2. Η Τεχνική Γραμματεία επεξεργάζεται τις εκθέσεις κλεισίματος, διενεργώντας όταν απαιτείται επιτόπια επιθεώρηση για την επαλήθευση των στοιχείων των έργων.

3. Στη βάση των εκθέσεων κλεισίματος των έργων καθώς και των πορισμάτων των πιθανών ελέγχων, η Τεχνική Γραμματεία προβαίνει στην τελική έκθεση κλεισίματος των έργων που αφορά η κάθε πρόσκληση.

4. Η τελική έκθεση κλεισίματος αποστέλλεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και πλέον ο δικαιούχος αποδεσμεύεται από κάθε υποχρέωση αποπληρωμής του, η οποία βαρύνει το ΠΔΕ, με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 8 της παρούσας.

Άρθρο 11
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Διευκρινίσεις και λεπτομέρειες για επιμέρους διατάξεις του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ», εφόσον απαιτούνται, προσδιορίζονται με εγκυκλίους που εκδίδονται από την Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

3. Ο πρώτος κύκλος υποβολής προτάσεων για την ένταξη έργων στο Πρόγραμμα αρχίζει μέσω αντίστοιχης πρόσκλησης του Υπουργού Εσωτερικών.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Απριλίου 2018

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομίας
και Ανάπτυξης

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του δημοσίου (ν. 3469/2006, ΦΕΚ Α' 131).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο www.et.gr, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση webmaster.et@et.gr με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

• **Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα μας. Η ενδεδειγμένη διαδρομή είναι: www.et.gr/ Φ.Ε.Κ./ Δημοσίευση Κειμένων ή Τεύχη ή Διάθεση ΦΕΚ ή Πώληση ή Συνδρομητές. Επίσης μέσω της ιστοσελίδας μας δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.**

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

